

Given i Helsingfors den 10 maj 1991

LAG OM NYTTIGHETSMODELLRÄTT

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Den som har gjort en uppfinning eller den till vilken uppfinnarens rätt har övergått kan efter ansökan erhålla nyttighetsmodellrätt till uppfinningen och därigenom få ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja uppfinningen enligt denna lag.

Med uppfinning avses i denna lag en teknisk lösning som tar sig uttryck i ett föremåls form eller konstruktion eller i en kombination av dessa och som kan användas industriellt.

Nyttighetsmodellrätt kan inte fås till en uppfinning vars utnyttjande skulle strida mot goda seder eller allmän ordning.

2 §

Uppfinningen skall vara ny i förhållande till vad som blivit känt före dagen för ansökan om nyttighetsmodellrätt och dessutom tydligt skilja sig från detta.

Som känt anses allt som har blivit allmänt tillgängligt, vare sig detta skett genom skrift, föredrag eller utnyttjande eller på annat sätt. Likaså anses innehållet i ansökan om nyttighetsmodellrätt, en patentansökan och en mönsterrättsansökan som före dagen för ansökan om nyttighetsmodellrätt gjorts här i landet som känt, om denna ansökan blir offentlig enligt 18 § i denna lag, 22 § patentlagen eller 19 § mönsterrättslagen. Stadgandet i 1 mom. enligt vilket uppfinningen tydligt skall skilja sig från vad som blivit känt före dagen för ansökan om nyttighetsmodellrätt tillämpas inte i sådana fall.

En nyttighetsmodell kan registreras trots att uppfinningen inom sex månader innan ansökan om nyttighetsmodellrätt gjordes blivit allmänt tillgänglig

- 1) till följd av uppenbart missbruk i förhållande till sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt, eller
- 2) genom att sökanden eller någon från vilken denne härleder sin rätt har förevisat uppfinningen på en officiell eller officiellt erkänd internationell utställning som avses i konventionen om internationella utställningar (FördrS 36/37).

3 §

Den ensamrätt som har förvärvats genom registrering av nyttighetsmodell innebär, med de undantag som stadgas nedan, att ingen annan än innehavaren av nyttighetsmodellrätten utan dennes tillstånd får utnyttja uppfinningen genom att tillverka, utbjuda, bringa i omsättning eller använda ett alster som har skyddats genom nyttighetsmodellrätt eller införa eller inneha ett sådant alster för ovan nämnt ändamål.

Ensamrätten omfattar inte

- 1) utnyttjande som inte sker yrkesmässigt,
- 2) utnyttjande av ett alster som har skyddats genom nyttighetsmodellrätt och som av innehavaren av rättigheten eller med dennes samtycke har bringats i omsättning här i landet, eller
- 3) utnyttjande av uppfinningen för experiment som avser själva uppfinningen.

4 §

Vad som i 4 och 5 §§ patentlagen stadgas om yrkesmässigt utnyttjande av en uppfinning eller utnyttjande av en uppfinning på utländskt fartyg, luftfartyg eller annat samfärdsmedel för dess behov gäller i tillämpliga delar uppfinningar som avses i denna lag.

5 §

Ansökan om nyttighetsmodellrätt till en uppfinning, som inom tolv månader före ansökningsdagen har angetts i en ansökan om patent eller registrering av nyttighetsmodell i Finland eller i en ansökan om patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell i en annan stat som är ansluten till Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten (FördrS 36/70 och 43/75), skall vid tillämpning av 2 § 1 och 2 mom. samt 4 § anses gjord samtidigt med den tidigare ansökningen, om sökanden yrkar det. Sådan prioritet kan också fås från en tidigare ansökan om skydd som inte avser en stat som är ansluten till konventionen, om motsvarande prioritet från finsk ansökan medges där den tidigare ansökningen har gjorts och om den där gällande lagstiftningen i huvudsak stämmer överens med konventionen.

Genom förordning stadgas eller genom beslut som med stöd av förordning meddelas av registreringsmyndigheten föreskrivs hur yrkande om prioritet skall framställas och vilka handlingar som skall ges in till stöd för yrkandet.

2 kap.

Ansökan om nyttighetsmodellrätt och dess behandling

6 §

Ansökan om nyttighetsmodellrätt, nedan modellansökan, görs skriftligen hos patent- och registerstyrelsen som är registreringsmyndighet.

Ansökningen skall innehålla en beskrivning av och behövliga bilder av uppfinningen samt exakta uppgifter om vad som söks bli skyddat genom nyttighetsmodellrätten (skyddskrav). Genom förordning utfärdas närmare stadganden om de bilder som skall fogas till ansökningen. Beskrivningen skall vara så tydlig att en fackman med ledning av den kan använda uppfinningen.

I ansökningen skall uppges uppfinnarens namn. Söks nyttighetsmodellrätt av någon annan än uppfinnaren, skall sökanden styrka sin rätt till uppfinningen.

7 §

Beskrivningen av uppfinningen och skyddskravet skall avfattas på finska eller svenska enligt den gällande språklagstiftningen. Om skyddskravet har avfattats endast på det ena inhemska språket, skall registreringsmyndigheten se till att det översätts till det andra språket innan nyttighetsmodellen registreras. Sökanden skall betala en fastställd översättningsavgift. Om sökanden är utländsk, skall beskrivningen av uppfinningen avfattas på finska och skyddskravet på finska och svenska. Varje sökande har dock rätt att avfatta beskrivningen av uppfinningen och skyddskravet på såväl finska som svenska.

Sökanden skall betala en fastställd registreringsavgift. Ansökan anses ha blivit gjord först då avgiften har betalats.

8 §

Modellansökan kan också göras genom att ändra en patentansökan som är anhängig och som avser samma uppfinning till en ansökan om nyttighetsmodellrätt, varvid denna anses gjord samma dag som patentansökningen. Ändringen kan dock inte längre göras sedan åtta år har förflutit från den dag då patentansökan anses ha gjorts. Då en sådan

modellansökan görs skall i övrigt iakttas vad som stadgas om sökande av nyttighetsmodell.

9 §

En ansökan får inte gälla nyttighetsmodellrätt till två eller flera uppfinningar.

10 §

En sökande och en innehavare av nyttighetsmodellrätt som inte har hemvist i Finland skall ha ett ombud som är bosatt här och som har rätt att företräda honom i allt som rör ansökningen och den registrerade nyttighetsmodellen.

11 §

En modellansökan får inte ändras så att nyttighetsmodellrätten kommer att avse något som inte framgick av den ursprungliga ansökningen.

12 §

Registreringsmyndigheten skall granska att ansökningen uppfyller kraven i 1 § 2 och 3 mom. samt 6-11 §§.

Myndigheten skall klassificera ansökningen.

13 §

Har sökanden inte iakttagit vad som stadgas om ansökan eller finner myndigheten att andra hinder finns för registrering av nyttighetsmodellen, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller rätta ansökan.

Underlåter sökanden att inom den utsatta tiden lämna in yttrande eller vidta åtgärder för att avhjälpa en påtalad brist, skall hans ansökan avskrivas. I föreläggandet enligt 1 mom. skall underrättelse om denna påföljd intas.

En avskriven ansökan återupptas, om sökanden inom två månader efter utgången av den utsatta tiden begär detta samt lämnar in yttrande eller vidtar åtgärder för att avhjälpa bristen och inom samma tid betalar en fastställd återupptagningsavgift. Återupptagning kan ske endast en gång.

14 §

Finns det även efter det sökanden har avgett sitt yttrande hinder för registrering av nyttighetsmodellen och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall hans ansökan avslås, om det inte finns anledning att ge honom ett nytt föreläggande.

15 §

Påstår någon inför registreringsmyndigheten bättre rätt till uppfinningen än sökanden och anses saken oklar, kan myndigheten förelägga honom att väcka talan vid domstol inom viss tid vid äventyr att påståendet inte beaktas.

Är en tvist om bättre rätt till uppfinningen anhängig vid domstol, kan behandlingen av modellansökningen avbrytas till dess målet har avgjorts slutligt.

16 §

Visar någon inför registreringsmyndigheten att han har bättre rätt till uppfinningen än sökanden, skall myndigheten överföra ansökan på honom om han yrkar det. Samtidigt skall han betala en ny registreringsavgift.

Förrän yrkandet om överföring har prövats slutligt får ansökningen inte avskrivas, avslås, bifallas eller återtas.

17 §

Uppfyller ansökningen kraven i 1 § 2 och 3 mom. samt 6-11 §§, antecknas nyttighetsmodellen i nyttighetsmodellregistret. Registreringen skall kungöras och sökanden ges ett registreringsbevis.

18 §

Ansökningshandlingarna är offentliga från och med registreringsdagen.

3 kap.

Möjlighet att yrka ogiltigförklaring av registrering

19 §

Motsvarar den uppfinning som en nyttighetsmodell gäller eller en ansökan om nyttighetsmodellrätt inte kraven i 1 § 2 eller 3 mom., 2 §, 6 § 2 mom. eller 8, 9 eller 11 §, kan vem som helst yrka att nyttighetsmodellen helt eller delvis skall förklaras ogiltig.

Yrkandet skall framställas skriftligen hos registreringsmyndigheten, och i det skall uppges grunderna för yrkandet. Den som framställer yrkandet skall betala en fastställd avgift. Betalas avgiften inte, skall yrkandet inte prövas.

Ett yrkande om att en registrering skall förklaras ogiltig får inte behandlas, om en tvist som gäller överföring av registreringen är anhängig.

20 §

Registreringsmyndigheten skall underrätta innehavaren av nyttighetsmodellrätten om ett yrkande enligt 19 § och ge honom tillfälle att yttra sig över detta inom en utsatt tid. Om det är fråga om att en registrering delvis skall förklaras ogiltig, skall innehavaren inom denna tid för myndigheten lägga fram ett omformulerat skyddskrav. Om han inte inom den utsatta tiden motsätter sig yrkandet, skall registreringen i sin helhet förklaras ogiltig.

Motsätter sig innehavaren av nyttighetsmodellrätten yrkandet, skall registreringsmyndigheten pröva detta.

21 §

Konstaterar registreringsmyndigheten med anledning av yrkandet att den uppfinning som nyttighetsmodellrätten gäller eller ansökningsom nyttighetsmodell inte motsvarar kraven i 1 § 2 eller 3 mom., 2 §, 6 § 2 mom eller 8, 9 eller 11 §, skall registreringen förklaras helt eller delvis ogiltig.

Förklaras registrering ogiltig, skall beslutet kungöras sedan det har vunnit laga kraft.

4 kap.

Ändringssökande

22 §

Ändring i ett slutligt beslut i ett ärende som gäller registrering eller ogiltigförklaring av en nyttighetsmodell kan sökas av sökanden eller innehavaren av nyttighetsmodellrätten,

om beslutet har gått honom emot. Den som har framställt yrkande om ogiltigförklaring av nyttighetsmodellen kan söka ändring i det beslut genom vilket yrkandet har avslagits. I ett beslut, genom vilket begäran om återupptagning enligt 13 § 3 mom. har avslagits eller yrkande om överföring av ansökan enligt 16 § har bifallits, kan ändring sökas av sökanden. Ändring i ett beslut genom vilket ett yrkande om överföring av ansökan har avslagits kan sökas av den som har framställt yrkandet.

23 §

Ändring i ett beslut av registreringsmyndigheten med stöd av denna lag söks genom besvär hos patent- och registerstyrelsens besvärsavdelning inom 60 dagar från den dag då beslutet delgavs den som saken gäller. Inom samma tid skall den som har framställt yrkandet betala en fastställd besvärsavgift vid äventyr att besvären inte prövas.

I besvärsavdelningens beslut söks ändring genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen inom 60 dagar från den dag då beslutet delgavs den som saken gäller.

5 kap.

Skyddets omfattning och giltighetstid

24 §

Nyttighetsmodellskyddets omfattning bestäms av skyddskravet. För tolkning av skyddskravet kan beskrivning och bilder användas.

25 §

Registreringen av nyttighetsmodellen är i kraft fyra år från den dag då registreringsansökningen lämnades in och kan på ansökan förnyas en gång för fyra år.

26 §

Förnyelse av registrering skall sökas skriftligen hos registreringsmyndigheten tidigast ett år före utgången av registreringsperioden och senast inom sex månader efter denna tidpunkt. Inom samma tid skall en fastställd förnyelseavgift betalas. Förnyelse av registrering skall kungöras.

6 kap.

Överlåtelse samt licens och tvångslicens

27 §

En nyttighetsmodellrätt kan överlåtas.

Har någon annan getts rätt att yrkesmässigt utnyttja en uppfinning (licens), får han överlåta sin rätt vidare endast om detta har avtalats.

Hänför sig licensen till en rörelse, får den dock överlåtas i samband med rörelsen, om inte något annat har avtalats. I sådana fall svarar överlåtaren alltjämt för att licensvillkoren iakttas.

28 §

Har en nyttighetsmodellrätt övergått på någon annan eller en licens för den överlåts, skall på begäran och mot en fastställd avgift anteckning om detta göras i nyttighetsmodellregistret. Detsamma gäller pantsättning av nyttighetsmodellrätten. Om det visas att en licens eller panträtt som har införts i registret har upphört att gälla, skall anteckningen avföras.

Vad som stadgas i 1 mom. skall på motsvarande sätt tillämpas på en tvångslicens och en rätt som avses i 32 § 1 mom.

I tvistemål och andra ärenden som gäller nyttighetsmodell skall den anses som innehavare av nyttighetsmodellrätten som i denna egenskap senast har blivit införd i nyttighetsmodellregistret.

29 §

Har någon begärt att anteckning görs i registret om att en nyttighetsmodellrätt har övergått till honom eller att han har förvärvat licens eller panträtt till en nyttighetsmodell, och var han därvid i god tro beträffande sin rätt, är en tidigare överlåtelse av nyttighetsmodellrätten eller av någon annan rätt till modellen inte gällande mot honom, om den andre inte därförinnan hade begärt anteckning i nyttighetsmodellregistret om sitt förvärv.

30 §

Har två år förflutit sedan en nyttighetsmodell registrerades och används inte uppfinningen här i landet i skälig utsträckning, kan den som vill använda uppfinningen här få tvångslicens till detta, om godtagbar anledning till underlåtenheten saknas.

Vad 46-50 §§ patentlagen stadgar om tvångslicens till utnyttjande av en patentskyddad uppfinning gäller på motsvarande sätt i fråga om en nyttighetsmodellrätt.

7 kap.

Upphörande av nyttighetsmodellrätt och uppgiftsskyldighet i fråga om nyttighetsmodell

31 §

Har en nyttighetsmodell registrerats för någon annan än den som enligt 1 § är berättigad därtill, skall domstol på talan av den som har rätt till nyttighetsmodellen överföra den på honom.

Talan skall väckas inom ett år från det käranden fick kännedom om registreringen och de övriga omständigheter som talan grundar sig på. Var innehavaren av nyttighetsmodellen i god tro när modellen registrerades eller när den övergick till honom, får talan inte väckas senare än tre år efter registreringen.

32 §

Var den som enligt 31 § fränkänns registreringen i god tro när han började använda nyttighetsmodellen yrkesmässigt här i landet eller vidtog väsentliga åtgärder för detta, får han mot skälig ersättning och i övrigt på skäliga villkor fortsätta utnyttjandet av nyttighetsmodellen eller inleda det tilltänkta utnyttjandet med bibehållande av dess allmänna art. Denna rätt har under motsvarande förutsättningar också en licensinnehavare som är antecknad i registret.

Den rätt som avses i 1 mom. kan övergå till en annan endast tillsammans med den rörelse i vilken den utnyttjas eller utnyttjandet har avsetts ske.

33 §

Anmäler innehavaren av en nyttighetsmodellrätt skriftligen att han avstår från registreringen, skall registreringsmyndigheten avföra nyttighetsmodellen ur registret.

Har nyttighetsmodellrätten utmätts eller finns panträtt i den antecknad i registret eller en tvist om överföring av en registrering anhängig, får nyttighetsmodellen på innehavarens begäran inte avföras ur registret så länge utmätningen eller panträtten består eller tvisten inte har blivit slutligt avgjord.

34 §

När registreringen av en nyttighetsmodell genom en lagakraftvunnen dom har överförts på en annan, skall registreringsmyndigheten kungöra detta.

35 §

Vad 56 § patentlagen stadgar om uppgiftsskyldighet i fråga om patent gäller på motsvarande sätt för en nyttighetsmodellrätt.

8 kap.

Ansvar, ersättningskyldighet och domstolsförfarande

36 §

Gör någon intrång i den ensamrätt som en nyttighetsmodellrätt medför, kan domstolen förbjuda honom att fortsätta eller upprepa handlingen.

37 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör intrång i en nyttighetsmodellrätt, nedan modellintrång, är skyldig att betala skälig ersättning för utnyttjandet av uppfinningen samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget medfört. Är oaktsamheten ringa, kan skadeståndet jämkas.

Gör någon modellintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, är han skyldig att betala ersättning för utnyttjandet av uppfinningen om och i den mån det anses skäligt.

Talan om ersättning för modellintrång kan endast avse en skada som har uppstått under de fem senaste åren innan talan väcktes. För en skada i fråga om vilken talan inte har väckts inom denna tid är rätten till ersättning förverkad.

38 §

Vad 59 § patentlagen stadgar om åtgärder för förebyggande av fortsatt intrång gäller på motsvarande sätt för nyttighetsmodellrätter.

39 §

Den som med uppsåt gör intrång i den ensamrätt som en nyttighetsmodellrätt medför, skall förintrång i nyttighetsmodellrätt dömas till böter eller fängelse i sex månader. Allmän åklagare får inte åtala brott enligt 1 mom., om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

40 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte är ringa underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 35 § skall för försummelse av uppgiftsskyldighet i fråga om nyttighetsmodell dömas till böter.

Till samma straff skall också dömas den som i de fall som avses i nämnda paragraf lämnar felaktig upplysning, om för gärningen inte stadgas straff i strafflagen.

Allmän åklagare får inte åtala brott som avses i denna paragraf, om inte målsäganden har anmält brottet till åtal.

41 §

Har en registrering av nyttighetsmodell förklarats ogiltig genom lagakraftvunnet beslut, kan straff, ersättning eller annan påföljd enligt 36-39 §§ inte dömas ut.

Framställs i ett mål om intrång i nyttighetsmodellrätt invändning om att registreringen strider mot denna lag, kan domstolen på svarandens yrkande skjuta upp ärendets handläggning eller avgörande till dess yrkandet om att registreringen skall förklaras ogiltig har blivit slutligt avgjort. Har yrkande inte framställts hos registreringsmyndigheten, skall domstolen då målet skjuts upp förelägga svaranden en viss tid inom vilken ett sådant yrkande skall framställas.

42 §

Den som vill väcka talan om överföring av nyttighetsmodellrätt eller meddelande av tvångslicens skall anmäla detta till registreringsmyndigheten samt underrätta alla som enligt nyttighetsmodellregistret har licens till eller panträtt i nyttighetsmodellen därom. Vill en licensinnehavare väcka talan om modelintrång, skall han meddela rättighetens innehavare detta.

Uppgiftsskyldigheten enligt 1 mom. anses fullgjord, när underrättelse i rekommenderad försändelse har postats under den adress som antecknats i nyttighetsmodellregistret.

Kan det när talan väcks inte visas att anmälan eller underrättelse har skett enligt 1 mom., skall käranden ges nödvändig tid till detta. Forsitter han denna tid, skall hans talan avvisas.

43 §

Helsingfors [rådstuvurätt] är laga domstol i mål som gäller

- 1) bättre rätt till en uppfinning till vilken nyttighetsmodellrätt har sökts,
- 2) överföring av nyttighetsmodellrätt,
- 3) meddelande av tvångslicens, ändring av villkoren för tvångslicens eller upphävande av rätt som avses i 32 § 1 mom.,
- 4) intrång i nyttighetsmodellrätt och försummelse av uppgiftsskyldighet i fråga om nyttighetsmodell, eller
- 5) bestämmande av ersättning enligt 37 §.

44 §

Vid behandling av mål som avses i 43 § tillämpas 66 och 67 §§ patentlagen på motsvarande sätt.

45 §

Domstolen skall till registreringsmyndigheten sända en avskrift av sin dom i ett mål som avses i 43 § och samtidigt uppge om domen har vunnit laga kraft.

9 kap.

Särskilda stadganden

46 §

De avgifter som avses i denna lag fastställs genom förordning.

47 §

Genom förordning utfärdas närmare stadganden om ansökan om nyttighetsmodell, om nyttighetsmodellregistret och dess förande samt om registreringsmyndigheten. Detaljerade föreskrifter om nyttighetsmodellansökningarna och deras behandling kan meddelas av registreringsmyndigheten.

48 §

Vad 75 § patentlagen stadgar om skyldighet att avstå från rätten till en uppfinning i vissa fall och om ersättning för detta gäller på motsvarande sätt för nyttighetsmodellrätter.

10 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

49 §

Denna lag träder i kraft den dag som fastställs genom förordning.

En ansökan som gjorts innan lagen har trätt i kraft kan inte utgöra grund för sådan prioritet som nämns i 5 §.

En patentansökan som har gjorts eller anses ha gjorts innan lagen har trätt i kraft enligt 8 § kan inte ändras till en ansökan om nyttighetsmodell.

Regeringens proposition 232/90
Andra lagutsk. bet. 20/90
Stora utsk. bet. 330/90

Helsingfors den 10 maj 1991

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Handels- och industriminister
Kauko Juhantalo